

MAŁYSZKO TOMASZ Aleksander

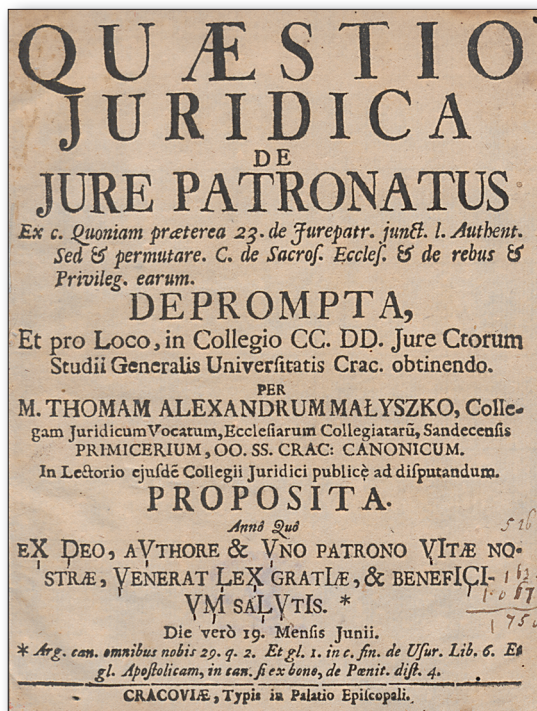
(zm. 17 V 1801 r.)

Tomasz Aleksander Małyszko pochodził z mieszczańskiej rodziny krakowskiej. Jego ojciec miał na imię Błażej lub Bazyli, a jego brat – Antoni.

Odbywszy naukę szkolną w jednej ze szkół swego rodzinnego miasta, w 1736 r. rozpoczął studia w Uniwersytecie Krakowskim, gdzie 15 listopada 1738 r. uzyskał bakalaureat, a 21 czerwca 1741 r. magisterium sztuk wyzwolonych i doktorat filozofii. Następnie, odbywszy przewidziany prawem okres docentury na uniwersytecie, w latach 1745–1751 pracował w Szkołach Nowodworskich, nauczając gramatyki (do 1747 r.), poetyki (1747–1749), retoryki (1749–1750) i dialektyki (1750–1751). W latach 1750–1751 był także wzmiankowany jako senior Bursy Jeruzalem. Z tego okresu pochodzą dwa druki autorstwa Małyszki: łaciński utwór dramatyczny opiewający cud Zbawienia (1747) oraz kazanie ku czci św. Tomasza z Akwinu, wygłoszone w bazylice św. Trójcy w Krakowie (1750). Dnia 9 lutego 1751 r. przedstawił do dysputy tezę z dziedziny fizyki (*Quaestio phisica de causis...*, Kraków 1751), której obrona umożliwiła mu dostanie się do Kolegium Mniejszego.

Jako członek kolegium nauczał na Wydziale Teologicznym języków wschodnich, a także odbył studia prawnicze i rozpoczął starania o przeniesienie się do Kolegium Prawniczego. Zostały one uwieńczone powodzeniem, tj. dopuszczeniem do responsji. Dnia 19 czerwca 1755 r. Małyszko przedstawił w Kolegium Prawniczym tezę z dziedziny prawa kanonicznego o prawie patronatu (*Quaestio iuridica de iure patronatus...*, Kraków 1755) i po jej obronieniu w dysputacie został przy-

Karta tytułowa rozprawy Tomasza Małyszki *Quaestio iuridica de iure patronatus*, Kraków 1755 (BJ 15573 I Mag. St. Dr.)

jęty do grona jego członków. W latach 1755–1756 dwukrotnie z rzędu – z tytułu swego powołania (*ratione vocationis*) – sprawował prepozyturę kolegium. Jeszcze w marcu 1758 r. nie miał Małyszko licencjatury obojga praw, którą zdobył jednak wkrótce, co umożliwiło mu otrzymanie przed 5 września t.r. tytułu doktorskiego.

Dalszą aktywność Małyszki w Kolegium Prawniczym powstrzymało jego przeniesienie się do Przemyśla, gdzie 19 czerwca 1758 r. został kanonikiem katedralnym. Odtąd oddawał się głównie zadaniom duszpasterskim i pracy administracyjnej w diecezji przemyskiej. W 1759 r. został obarczony misją sporządzenia spisu praw obowiązujących w diecezji, który miał posłużyć jako podstawa dalszych prac diecezjalnego synodu; z zadania tego jednak się nie wywiązał. W latach 1765–1768 natomiast był w diecezji przemyskiej zastępcą oficjała. Pamiątkę działalności Małyszki w Przemyśle stanowią jego wydane drukiem okolicznościowe kazania, które wygłosił podczas koronacji statui Matki Boskiej w Rzeszowie (1763), z okazji wspomnienia liturgicznego św. Stanisława Kostki (1769), na pogrzebach Anny z Potockich Mniszchowej, chorążyny nadwornej koronnej (1758), i Jana Charczewskiego, kasztelanica przemyskiego (1765), a także podczas egzekwii po śmierci biskupa krakowskiego, Andrzeja S. Załuskiego (1759). Część z owych kazań głosił już jako kaznodzieja katedralny, którym był od 1760 r.

Niższe święcenia kapłańskie Małyszko odebrał w 1747 r. Do święceń subdiakonatu przystąpił w 1753, a diakonatu i prezbiteratu – w 1754 r. Pierwszym jego znany beneficjum kościelnym była kanonia w kapitule kolegiaty sądeckiej, posiadana przezeń od 8 lipca 1752 r. W 1755 r. objął w tejże kapitule prałaturę: kantorę, z której zrezygnował w 1758 r. na rzecz kanonii katedralnej przemyskiej (na którą został wprowadzony 19 czerwca t.r.). Od 16 lutego 1754 do 1757 r. był także kanonikiem kapituły kolegiackiej Wszystkich Świętych w Krakowie (prebendy *Szefflerianae*), a od 12 listopada 1756 do 1785 r. – proboszczem sieprawskim. W nieokreślonym bliżej czasie był też Małyszko prepozytem kościoła św. Szczepana w Krakowie.

Nieznane są koleje losu i działalność Małyszki w ostatnich latach życia.

Zmarł w Przemyśle 17 maja 1801 r.

AUJ rkps 51 s. 60–61; AUJ rkps 208 s. 517; Estreicher Bibliografia 22 s. 102–104; B. Brzuszek, *Małyszko Tomasz Aleksander*, SPTK, t. 3, s. 48–49; A. Jocher, *Obraz bibliograficzno-historyczny literatury i nauk w Polsce od wprowadzenia do niej druku po rok 1830 włącznie*, t. 1, Wilno 1840, s. 338; Dzieje UJ s. 393; Michalewiczowie 5/1 s. 86; Salaterski Kolegiata s. 321; Szczepaniak Duchowieństwo s. 638.

Krzysztof Fokt, Katarzyna Kuras